

РЕШЕНИЕ

№ 760

гр. Сливен, 16.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СЛИВЕН, XI СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ива Ил. Стойчева Коджабашева

при участието на секретаря Андреана Ст. Станчева
като разгледа докладваното от Ива Ил. Стойчева Коджабашева Гражданско дело № 20232230101914 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на С. И. Ж. от гр. Сливен срещу „СИТИ КЕШ“ ООД, с която е предявен иск за обявяване на нищожността на клауза за неустойка в сключен Договор за потребителски кредит. Предявен е и насрещен осъдителен иск за дължими суми по договора.

Ищцата по първоначалния иск твърди, че на 30.11.2022 г. сключила с ответника Договор за потребителски кредит № 773402, по силата на който усвоила главница в размер на 1900,00 лв. Общата сума, която следвало да върне ищцата, била в размер на 5832,00 лв. при лихва от 179,38 лв. В чл. 11 от Договора била уговорена неустойка за непредоставяне на поръчителство в размер на 854,62 лв. Ищцата твърди, че клаузата на чл. 11 от Договора е нищожна поради противоречие с добрите нрави и неспзване на разпоредбите на чл. 143, ал. 1 и чл. 146 ЗЗП. Ищцата излага, че посочената клауза води до нееквивалентност на насрещните престации и накърняване на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД. Наред с това, клаузата на чл. 11 от Договора за кредит е нищожна като неравноправна по смисъла на чл. 143 ЗЗП. Същата е във вреда на потребителя, уговорена е извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции, не отговаря на изискванията за добросъвестност и води до неравновесие в правата на страните. Чрез нея се заобикаля и разпоредбата на чл. 33, ал. 1 ЗПК. Ищцата

твърди и че посочената клауза е неравноправна, тъй като не се явява индивидуално уговорена по смисъла на чл. 146, ал. 2 ЗЗП. На изложените основания ищцата моли за уважаване на иска и претендира присъждане на направените по делото разноски.

В срока за отговор ответникът е подал насрещна искова молба, с която предявява насрещен осъдителен иск в размер на 2079,38 лв., на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, представляваща неплатена главница и договорна лихва в общ размер по договора за кредит, ведно със законната лихва от датата на подаване на иска - 19.06.2023 г. до окончателното ѝ изплащане. Излага твърдения, че по процесния договор за кредит ищцата е усвоила сумата от 1900,00 лева, при фиксиран ГЛП от 40,05 %, ГПР 49,62 %, и обща сума за връщане, платима на 9 двуседмични вноски. Описва, че всички вноски са падежирали, а ответницата по насрещния иск не е заплатила дължимите суми, представляващи главница и възнаградителна лихва по кредита, поради което моли за уважаване на предявения насрещен иск и претендира присъждане на направените по делото разноски.

Ответницата по насрещния иск е депозирала отговор на насрещната искова молба в срок, с който изразява становище за допустимост, но неоснователност на предявения насрещен иск. Изразява становище за нищожност на процесния Договор за кредит, поради противоречие с императивни норми на закона, тъй като не е спазена предвидената от закона форма и са нарушени нормите на чл. 10, ал. 1 ЗПК, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и т. 20 и ал. 2 и на чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9 ЗПК. Описва, че съгласно чл. 22 ЗПК, вр. чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК договор за потребителски кредит е нищожен ако не са посочени приложимият лихвен процент и условията за прилагането му. В случая в процесния договор за предоставяне на потребителски кредит бил посочен годишен лихвен процент, но липсвали каквито и да е било условия за прилагането му. На следващо място, погасителният план към договора не отговарял на чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК, тъй като в него липсва задължителната информация по ЗПК. Доколкото в договора била предвидена дължимостта на главница, договорна лихва и неустойка, същите следвало да бъдат индивидуализирани и подробно посочени с оглед тяхната периодичност. Процесният договор не отговарял и на изискванията на чл. 11, ал. 1 т. 10 ЗПК, тъй като не съдържал годишния процент на разходите по кредита и общата

сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит. Наред с това ищцата твърди, че Договорът за кредит е нищожен и поради неспазване на разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК, а от там и на действителния размер на ГПР - чл. 11, ал. 1, т. 10, вр. с чл. 22 ЗПК, тъй като сумата, която се претендира като неустойка не е включена в ГПР и ГЛП. В договора за кредит бил посочен ГПР в размер на 49,62 %, но последният не съответствал на действително прилагания от кредитора в кредитното правоотношение. Ищцата изтъква, че в случая следва да бъде взета предвид и разпоредбата на чл. 22 ЗПК, съгласно която, когато не са спазени изискванията на конкретни разпоредби от закона, то договорът за потребителски кредит е изцяло недействителен, като между изчерпателно изброените са и тези по чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК - за определяне на ГПР. На изложените основания моли за отхвърляне на насрещния иск, евентуално в случай на уважаването му, моли съда на основание чл. 241 ГПК да расрочи изпълнението на търсената главница в размер на 1900,00 лв. на 15 месечни вноски, тъй като ответницата по насрещния иск е материално затруднено лице, за което представя доказателства.

В съдебно заседание ищцата, редовно призована, не се явява лично и не изпраща представител. Депозирала е чрез своя пълномощник - адвокат, писмено становище, с което поддържа предявения първоначален иск, моли съда да го уважи и да присъди направените по делото разноски. Претендира отхвърляне на насрещния иск като неоснователен, евентуално моли за прихващане на платеното от ищцата от дължимата главница.

Ответното дружество, редовно призовано, не изпраща представител.

От събраните по делото доказателства, съдът прие за установено от фактическа страна следното:

Страните не спорят, а се установява и от писмените доказателства по делото, че между ответника „СИТИ КЕШ“ ООД и ищцата С. И. Ж. е сключен Договор за потребителски кредит № 773402 от 30.11.2022 г., по силата на който ответникът е предоставил на ищцата сумата от 1900,00 лв.

Уговорено е, че кредитополучателката следва да погаси кредита на 9 двуседмични вноски, при фиксиран лихвен процент 40,05 %. ГПР е посочен като 49,62 %, а общата дължима сума по договора възлиза на 2079,38 лв.

В чл. 5, ал. 1 от договора е предвидено в 3-дневен срок от подписването

му кредитополучателят да представи на кредитора обезпечение на задълженията му по договора - поръчител /отговарящ на определени условия в договора/ или банкова гаранция, която да е валидна за целия срок на договора, като при неизпълнение на това задължение, съгласно чл. 11 от Договора се начислява неустойка в размер на 854,62 лева, разпределена в двуседмичните погасителни вноски. Така общата сума, която следвало да върне ищцата, била в размер на 2934,00 лв

Въз основа на установеното от фактическа страна съдът направи следните правни изводи:

Предявен е първоначален иск с правна квалификация **чл. 26, ал. 1, предл. първо и предл. трето ЗЗД, вр. чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП** за обявяване за нищожна на клаузата на чл. 11 от Договор за потребителски кредит № 773402 от 30.11.2022 г., сключен между ищцата С. И. Ж., ЕГН: ***** и ответното дружество „СИТИ КЕШ“ ООД, предвиждаща заплащане на неустойка в размер на 854,62 лв., като противоречаща на добрите нрави и сключена при неспазване на нормите на чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП.

Предявен е и насрещен иск с правна квалификация **чл. 79, ал. 1, вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД** за осъждане на ответницата С. И. Ж., ЕГН: ***** да заплати на ищеца „СИТИ КЕШ“ ООД сумата от общо **2079,38 лв.** по Договора за кредит, от които 1900,00 лв., представляваща неизплатена главница и 179,38 лв., представляваща договорна възнаградителна лихва за периода от 14.12.2022 г. до 05.04.2023 г., ведно със законната лихва върху сумите, считано от датата на подаване на насрещната искова молба до окончателното им изплащане.

Предявените искове са **процесуално допустими.**

По първоначалния иск с правна квалификация чл. 26, ал. 1, предл. първо и предл. трето ЗЗД, вр. чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП:

Разгледан по същество, съдът намира предявения иск за **основателен и доказан.**

Няма спор по делото, че между страните е възникнало правоотношение по договор за паричен кредит, по който ищцата е усвоила сумата от 1900,00 лв.

Ответникът е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищцата е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, тоест страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9 ал. 3 ЗПК и на кредитор съгласно чл. 9, ал. 4 ЗПК. Сключеният договор по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК.

Съдът намира, че клаузата на чл. 11 от договора, касаеща задължението за заплащане на неустойка при неизпълнение на задължението на кредитополучателя да предостави обезпечение на кредитора е нищожна, поради противоречие на добрите нрави и тъй като е сключена при неспазване на нормите на чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП.

Предвидената неустойка не е за неизпълнение на същинското задължение на длъжника по договора за заем, а на допълнително задължение за обезпечаване при неизпълнение. Непредоставянето на обезпечение не води до претърпяването на вреди за кредитора, който би следвало да прецени възможностите на заемодателя да предостави обезпечение и риска по предоставянето на заем към датата на сключването на договора с оглед на индивидуалното договаряне на договорните условия. Макар и да е уговорена като санкционна доколкото се дължи при неизпълнение на договорно задължение, неустойката води до скрито оскъпяване на кредита. Така уговорена, тази неустойка противоречи на разпоредбата на чл. 33 ЗПК, тъй като по този начин на практика обезщетението, което кредиторът би получил при неизпълнение, би надхвърлило максимално допустимия размер на обезщетението за забава, а именно законната лихва. Изрично в посочения текст е предвидено, че когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва.

С оглед изложеното, съдът намира, че предявеният иск по чл. 26, ал. 1, предл. първо и предл. трето ЗЗД, вр. чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП за обявяване за нищожна на клаузата на чл. 11 от Договора за потребителски кредит, предвиждаща заплащане на неустойка при непредоставяне на

обезпечение в срок, следва да бъде уважен.

По насрещния иск с правна квалификация чл. 79, ал. 1, вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД:

Съдът намира предявения иск за **неоснователен и недоказан**.

С Определение № 2277 от 17.07.2023 г. по делото съдът е указал, че в тежест на ответника/ищец по насрещния иск е да докаже настъпилата изискуемост на задълженията по договора и техния размер, като по искане на ищеца по насрещния иск съдът е допуснал съдебно-икономическа експертиза. Съдът е задължил също на основание чл. 190, ал. 1 ГПК ответното дружество и ищец по насрещния иск, в едноседмичен срок от съобщението да представи справка за всички извършени плащания от страна на ответницата по насрещния иск по процесния Договор за потребителски кредит.

Въпреки това ищецът по насрещния иск нито е представил изисканата справка, нито е внесъл определения от съда депозит за изготвянето на експертизата и не е ангажирал никакви доказателства за дължимия размер на претендираните вземания по договора за кредит.

Ето защо предявеният насрещен осъдителен иск следва да бъде отхвърлен изцяло като неоснователен и недоказан.

Относно разноските:

С оглед изхода на спора, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищцата направените от нея разноски по делото в размер на 50,00 лв. - заплатена държавна такса. Предвид представеното адвокатско пълномощно, разноските за държавна такса следва да се присъдят на пълномощника на ищцата.

Видно от договора за правна защита и съдействие, пълномощникът на ищцата е оказал безплатно адвокатска помощ. Ето защо на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК, вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв, вр. чл. 7, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати на пълномощника на ищцата сумата от 1089,53 лв. - общо дължимо адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв. в минимален размер, от което 480,00 лв. по първоначалния иск и 609,53 лв. по насрещния иск с начислен ДДС, с оглед представеното от адвоката удостоверение от НАП за

регистрация по ЗДДС.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за **НИЩОЖНА** на основание **чл. 26, ал. 1, предл. първо и предл. трето ЗЗД, вр. чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП** клаузата на чл. 11 от Договор за потребителски кредит № 773402 от 30.11.2022 г., сключен между **„СИТИ КЕШ“ ООД**, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, като кредитор и **С. И. Ж.**, ЕГН: *********, с адрес *********, като кредитополучател, предвиждаща заплащане на неустойка в размер на 854,62 лв. при непредоставяне на обезпечение, като противоречаща на добрите нрави и сключена при неспазване на нормите на чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 ЗЗП.

ОТХВЪРЛЯ изцяло предявения от **„СИТИ КЕШ“ ООД**, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7 насрещен иск с правна квалификация **чл. 79, ал. 1, вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД** за осъждане на **С. И. Ж.**, ЕГН: *********, с адрес ********* да му заплати сумата от общо **2079,38 лв.** /две хиляди седемдесет и девет лева и тридесет и осем стотинки/ по Договор за потребителски кредит № 773402 от 30.11.2022 г., от които 1900,00 лв., представляваща неизплатена главница и 179,38 лв., представляваща договорна възнаградителна лихва за периода от 14.12.2022 г. до 05.04.2023 г., ведно със законната лихва върху сумите, считано от датата на подаване на насрещната искова молба до окончателното им изплащане, като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** и **НЕДОКАЗАН**.

ОСЪЖДА **„СИТИ КЕШ“ ООД**, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7 **ДА ЗАПЛАТИ** на адвокат **Д. В. М.** от АК - Пловдив, с персонален номер 1900161640, на основание **чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК, вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв**, сумата от общо **1139,53 лв.** /хиляда сто тридесет и девет лева и петдесет и три стотинки/, от които 50,00 лв. заплатена държавна такса и 1089,53 лв. - дължимо адвокатско възнаграждение в минимален размер с ДДС, от което 480,00 лв. по първоначалния иск и 609,53 лв. по насрещния иск.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Сливен в

двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Сливен: _____